

פרשת שבוע עפ"י השפט אמרת

ג. מילון עברי-נורווגי

لُخْدَن

כ' תצא מנהנה בר' ונשمرת בר' (ובביס נג')
ה' אלקין מתחולך בר' ולא יראה בר'
ערות דבר ושב בר' (שם ט) הוה ליה למינור
ונשמרת. יש לומר כי המלחמה באמות
ונורתא שמיירה לאדם. ובספריו כי תצא^ט לא
תצא אלא במחנה. חול' ורשו^ט בקרוב
מוניך (שם) הם האבירים של האדים [כן הגיד]
א"ז מודר ז'ל' וכן בילוקט^ט בקרוב כל אחד
ע"ש) וזה תצא מחנה. שיקבץ אדים באמות
על רצונות שבו וככל נפשו למסור עבורה רצון
המקום ואם מסוף כל בחותמי בעשיות
מצועה וכברומה לטור מרע בהתא壽ות כל
החוויות. על ידי זה עצמו ונשמרת ששוב אין
מקום להיות מתבלבל על ידי דברי שנות
מאחר שנמייצחה למלאור נפשו ואין דבר חביב
מנפשו. וכן איתיה עצה זו בשם הבעש"ט
ז"ל^ט. ה' אלקין מתחולך. מהלך לא בתיב.
רק ביד האדים לובות לה לעורר חיות ה'
יתברך שיש נשמת האדים ולא יראה בר'
פירושו חול' ליבו ריאה הערוה אסור. והוא
דבר גודל בלבד שלא לחשוב חס ושלים
בדבר ערווה רק שלא יכול הלב לראות
ולסתחבל בשום דבר שאין לו יתברך.
כמו שבכתוב יראי' ט' ב' קדושים תהיה.

ପାତ୍ରମାନୀ କୁଳାଲିଶ୍ଚିତ୍ତ

132

מוציא שפטין תשמר (וביטים כט, ב) הוא אמר
שמירת הלשון שהפה הוא אבר
פנימי יותר שבבל הבהיר ובפנימיות האדם הו
ייצא על ידי מוציאות הפה על כן צריך
שמירה יותר. ונראה דמציאות תלמוד תורה
הוא שמיירת הפה רכבל מצאות עשה נגר אשר
מיוחד ולכך מזכה זו תלמיד ים ולילה כי
מוציאות הפה צריכין יותר שמירה כב"ל. כי
כל שורש החירות בהאדם הוא בהבל הפנימי
ובשאדם שומר הבל פיו זה שורש לכל
המעשים (רכבתיב טט) תשמר ועשה כי
של המיעשים תלי בשמיירת הפה כי יתרון
בריאת האדם על הבעלי חיים כי הוא
מדבר. וכן כתיב לנפש היה (בראשית בז) לרווח
ممלאה. **לווא צרייך להות עייר המעליה**
שלו לה יתברך כב"ל. כי בריאת הפה
ויריבור האדם הוא דבר נפלא יותר מכל
הריאת. כמו ש晦ין מי שמתבונן בפלא זה.
וכל מה שברא חק'ה הכל לבבוזו בראש
כמו שכחוב (ישעה מג, ב) תחולתי יספרו. ואם
כי להוציא דברים לפני ה' יתברך איינו בנקל
אבל על כל פנים שנשמרו הפה מדברים
בטילים כב"ל:

הנץ

בבפסוק (וברים נב. ז) הקם תקים עמו. כמי מה שאחד עוחר לחבירו בעניין אמרמים^ט הוא נושא בעל עם חבירך. כמו כן ווכה לתקין עצמו לישר אורחותיו להיות לו תקומה. וזה הקם תקים עמו. והוא ענין יותר משבעל הבית עושה עם העני העני עושה עמו^י:

פרק תצא - זיכר נזקן

גַּתְתָּא-אֶלְעָזָר

שיזהיה בדורך כהו אף שהוא מה' יתברך כי
שבתוֹ תחולם טב, וול' ה' החסד כי'
כמעשונו. ומקשין³ מה החסד. אך אדרבא
אף שהכל מה' יתברך מכל מקום גנות
לאדם באופן שיזהיה מן האדם עצמו. ושבית
שבוי בשידועין זה שהוא מה' יתברך.
והכל כי בכל מעשה טוב ומיצוה יש עין
המעשה והחותרת הדבר לה' יתברך. כי אף
שיטריך האדם ויעשה נפלוות אם לא יחוור
המצווה לה' יתברך לא עשה כלום כי לא
יחוור את השילוחות לבעלינו. והחותרה לא
יוכל להיות רק על ידי זה שירוד שעכל מה'
יתברך. וזהו שכחוב⁴ מי שרדעתו שללה כי'
זה ושבית שבוי. שיחויר הנקורדה אליו
יתברך על ידי שירוד שהוא רק ממנה
נפטרו.

4. אָרֶיךְ קַוְשׁוּן בְּלִי בָּאַ וְאַחֲרָה מְגֻדְלָנִים נְמוּנֵי הָרִיחָן
לְפִנֵּי הַקְבִּירָה, שְׁבָעָה שְׁבָתִי הַמְקֻרְשָׁקִים, אָודָם מִקְרִיב
עַלְוָה שְׁכָר עַלְוָה בְּרוֹדָה, מְזֻחָה שְׁכָר מְנֻחָה בִּירָה אַכְלָמִיד
שְׁמַעְטוֹן שְׁפָלָה, עַלְלָה עַלְלָה הַכּוֹתֵב אַכְלָה הַקְרִיכָה כָּל
קְרִיכְמִינּוֹת בְּלָסִים שְׁנָאָמֵן יְזֹהֵר אַלְקָסָם רֹוח נְשֶׁבֶרֶת" (וטה
ה- 12).

سال ۱۳۹۰ آگوست

| 2508

במדרש⁴ שמצינו קלה שבקלות חמורה
שבחמורויות מותן שכחה שוה.
קשה למה באמתה כן. ויש לומר פשוט כי
מה שבחמורת גודלה נותרת כה וחשך לאורט
לקיימה כמו שכתוב במדרש שם היה
ונגלה שכון היו רצין לחמורויות בלבד. ולכך
הקללה קשה יותר לקיימה ומהאי טעמא מותן
שכון שהוא נבל:

[תשל"ג]

במדרש' לויית חן הוּם כ' (משל א. ט)
המצוות מלון אוותר כ' כי מה
שמצוות שבני ישראל עושין מוקבלין לפניו
יתברך. והוא מעד כי חן מתקח על מקוז'ין
וכתיב (פרשת א, לא) וירא אלקיים כ' כל
אשר עשו כר' טוב מאד כ' וזה החן
שהוותב בעיני ד' יתברך הבריה וה מקיים
כל הנבראים ותכלית עבותהינו לעורר זה
הרצון. ובכל דבר נמצוא חן הזה רק על ידי
ה�性ה שמיוחד למעשה מייחدة מתעורר
החן של המעשה על ידי המצוות. וכן אבוי
האדם נגד ר' מ"ח מצוות עשה³ וכל אבר
שעוותה בו מעזה על ידי זה הנעשה מקוז'ין של
הקב'ה שמעיד שנברא רק לעשותות רצון
בוראו כמו שכחוב⁴ כל מה שברא הקב'ה
לכבודו ברא על ידי זה המתעורר החן מתקח
על בעליי ביוון שמקבל עליו עול מלכות
שמיטים ונקריא בעליו ביל. ובמשמעות ר' קין
זהו נושא בכל הענינים וכదמינו שימושה
רבינו ע' ב' בקש על החן אם מצאתי חן כ'
(שםתו לא. ז') וזה לשון מציאות שהחן יש בכל
דבר רק שעריך להעתור על ידי המעשה
כ' [ב:]

7316 אנו פה ב נ נושאים

[תרכ"א]

כִּי תֵצָא כִּי וְנַתְנוּ הִי אֶלְקִיךְ בִּזְדֻךְ וְשִׁבְתִּי
שְׁבֹוי וּמְבָטָס אַיִל, כִּי בְּכָל דָּבָר יִשְׁנֹרוֹה
חַיָּות מָה? יִתְבֹּרֶךְ רַק שְׁנָטוֹר וְגַעֲלָם וְצִירָךְ
מַלְחָמָה וְעַבְדוֹה כְּלָיִת הַחֹלָל לְמַעַוזָּא זָאת
הַנְּקוֹדָה אַחֲרָךְ נָעֲשָׂה שְׁבַת שְׁמַתְגָּלָה בֵּיהֶן
יִתְבֹּרֶךְ מְחִיאָה הַכְּלָי שָׂוָה עַנְצָן שְׁבַת קָדוֹשָׁ
שְׁבָנֵי יִשְׂרָאֵל מְעִידָּן עַל בִּרְיאָת שְׁמִים וְאַרְצָן
שָׁגָם עַתָּה קִיּוּם רַק בְּעִשְׂרָה מַאֲמָרוֹת.
וּבְחוֹל צְרִיכִין מַלְחָמָה עַל זה. וּמְכָל מִקּוֹם
. גַּם הַשְּׁבַת בָּא כְּפִי הַשִּׁירָה הַעֲבּוֹדָה בְּחוֹל
כְּמוֹ שְׁנָאָמָרִי מֵי טְעוּרָה בְּעֶרֶב שְׁבַת יִאָכֵל
בְּשַׁבְתָּה. וּמְרָב שְׁבַת הָוֹא הַתְּעוּבוֹת שִׁישָׁ
מְבָחִינָה שְׁבַת גַּם בְּחוֹל כְּמוֹ שְׁנָאָמָרִי בְּדָבָרָו
מַעֲרִיב עֲרָכִים וְצִירָךְ האָדָם לִידְעָה בֵּי גַּם
הַגְּבוּרָה נְגַד הַיעַר הַרְעָה רַק בְּנֵחַ הִי יִתְבֹּרֶךְ
כְּדַכְתִּיב (שְׁפָט) וְנַתְנוּ הִי אֶלְקִיךְ בִּזְדֻךְ פִּירְוֹשָׁ
אֲפִי שְׁוִיחָה עַל יְדֵי כְּחַתְּגִבָּרוֹת האָדָם
כְּדַכְתִּיב בְּיוֹרָךְ שְׁהָוָא עַל שְׁם הַכְּתָת. וּמְכָל
הַהִיא הַיִּתְבֹּרֶךְ בְּלִי בְּכָל וְהָוָא מְסִיעָה לְאָדָם

תרכ"ב

במדרש לויית חוץ הם (משל א', ט) המצוין מלון האריםכו'. שיש בכל דבר מצוה שיטול האדים לדבק הכל על ידיו המצוות לה' יתברך. לא דיברכה תורה אלא נגיד יציר הארץ. והלא ביד הקב"ה לעוזר לאדם גבור או שלא יטחנו ולמה היה הצורך להתרIOR איסטור. רק שזה עצה להתייר החזקן להתרIOR איסטור. רק שזה עצה להתייר דבר שמרושך האדים לעש שעל שם זה נקרא איסטור כמו שבתו בספרים הקודושים³ שעל ידים נאסר האדים ונקשר לרען. רק על ידי זה שנזכר בראותו שאם לא היתה הכתוב לא היה נשאה. על ידי זה נעשה התרIOR שלא להיות נקשר ונאסר על ידי לטסטרה אחרת ואם היה איסטור לא היה יכול לגבור נגיד היוצר הרע רק עתה ננקל יותר לבור לעצמו שאם היתה אסורה לא היה נשאה. ועזה זו נהוגת בכל דברי רשות שצירכין שמירה שלא להתדבק בהם על ידי שembror לעצמו שאם לא היה רצון הקב"ה להנתנהו בעניין עולם הזה לא היה עושחו בן"ל:

⁸ כי לאותך ות לארשך רבן אמרי מעשה דברי תורה ותורה
לרשׁוּתך כי־צָרָא אֶת־עַמְּךָ בְּנֵי־בְּנֹתֶךָ שֶׁהָיוּ מִזְקָן הַכָּל בְּאָזְן
ומסבכין את־הוֹשֵׁלָךְ את־הוֹרֵתֶךָ דָבָר אֲזֶר מִזְמָר יְמִינְךָ
לְתַחַת חָזֵךְ אָמַר רְבִי נָטָש בָּר חַזְמָא בְּלֵל מִקְטָן שְׁתָלָךְ וְדִמְצָתָךְ
מְלוּחָת אַזְמָךְ, יְכִינֵה בֵּין חָדֶשׁ וְעִשְׂתָה מִזְמָקָה לְגַנְגָּךְ, אֲםָר
עֲשֵׂית לְרָתָה מְנֻמְתָה מְלוּחָת אַזְמָךְ שְׁנָאֵר יְמִינְךָ בְּחַבְבָּם עַל
חוֹתְמָה בְּתִירָךְ מִלְבָשׁ כְּלִילָךְ וְחַדְשָׁתָךְ מְנֻמְתָה מְלוּחָת אַזְמָךְ
שְׁנָאֵר לְאַלְפָשׁ שְׁעָטָנוּ, אֲםָר הַלְּכָת לְגַלְגָּלָה וְמְנֻמְתָה מְלוּחָת
אַזְמָךְ שְׁנָאֵר לְאַלְקִיפָּת פָּאָת אַשְׁאָבוֹן, וְאֲםָר הַלְּה לְךָ שְׁדָה
⁴⁰ והַלְּבָגָה לְזָרְחָתָה מְנֻמְתָה מְלוּחָת אַזְמָךְ שְׁנָאֵר לְאַלְקִיפָּת
חוֹתְמָה וְבְהַמְּרוּחָה יְחִיזָה, וְאֲםָר וְרַעַת אַזְמָה וְמְנֻמְתָה מְלוּחָת
אַזְמָךְ שְׁנָאֵר לְאַלְקִיפָּת כְּלִילָם, וְאֲםָר קְצָעָת אַזְמָה
הַמְּנֻמְתָה מְלוּחָת אַזְמָךְ שְׁנָאֵר יְכִינֵה קְצָעָר כְּשַׁדְדָה
חוֹתְמָה עַמְּרָת כְּשַׁדְדָה, וְאֲםָר הַקְּרָה אַפְּלִוָּה לְאַלְהָת עַטְפָּה
כְּדָבָר אַלְמָא כְּמוֹלָךְ בְּזַרְזָרָה וְמְנֻמְתָה מְלוּחָת אַזְמָךְ שְׁנָאֵר
כְּיַיְשָׁאָן צָפָר לְקָנְקָרָה (רכ' ג', 2).

א. אג'ג ג'ו'ו א'ג'ג

14 (ג'ו'ו א'ג'ג)

כ"י הצעה מוניה כ"י ונשמרת כ"י (ו'ב'ס כב, ט)
ויר תהיה לך מוחוץ כ"י (שם י). יש לומר
שהוא עצה לאורט אף שאינו יכול לתיקן כל
מעשי. מכל מקום אכן לך ארט מישראלי
שאך בו דברים טובים. וציריך לאטף המעת
טוב שבו שלא לערב בו דבר רע. ועל ידי זה
המעט יהיה לך ב"ח ויד נם בדברים שמוחוץ.
יקראו כ"י. ואדרבא עצקה זו נשמעת יותר.
וזו"ל אמרו שקול פרידת הנשמה מגוף
(ח'חלם יג, ט) טוב מעת לעזריך כ"י דמן
הריבר שמוסוף העולם כ"י. והטעם נהאה כיון
דברים חדש בעקביו. ותיקון הצדיק בבחינת
מעט שייהה חשוב החשוב אצלו מה שוכחה לקיט
מצות בוראו אף שהוא מעט. ובפי
התרכזותו באוטו המעט עץ החיים הוא
להביאו לתיקן הכל בראוי ב"ל:

א'ג'ג ג'ו'ו א'ג'ג

(תר'ג')

בפסוק (ו'ב'ס כב, ט) כי הצעה מוניה כ"י
ונשמרת מכל דבר רע כ"י כי ה'
אליך מתהלך כ"י (שם ט). רמז לימים וללו
קוודס ראש השנה שותוא ים מלחה בידוע
ולבן ים תרעה^ט כמו שכחוב במלחמה
(ט'ב'ס י, ט) והרעות בחיצורות וזוכחתם
כמו שכחוב בוחר^ט. لكن יש חורש אלול
מקודם להיות נשמר לו כבוד לטיעו משמי^ט
כמו שכחוב ה' אליך מתהלך כ"י להעילך
ילות א'יבך ל'פניך (ו'ב'ס יב, ט) ראשית
תיבות אלול. כמו שכחוב בספרים^ט הרמו
אנני לדודי יוזדי לי פירוש שכודאי בני
ישראל ציריך עזր משמי רך בפי הקרבנות
אליו יתברך כמו כן עוזר לנו ה' יתברך.
ויצויכין רך הבנה לקבב והשראת שבינתו
יתברך. וכן שבני ישראל מכנים עצם
בימים הללו לשוב אליו יתברך, כן הבורא
יתברך מגלה הארות הקדושה בלבות בני
ישראל בימים הללו. וזה שכחוב (ט'ב'ס ט,
יז) ואני תפלה לך ה' עת רצון כי בני ישראל
מכובדים וווערים להעתורך בתפלה בימים
אלן. שוג בשמיות מתעורר שער רחמים כי
אנני ה' והוא שמי י'וכבורי ל'אתה לא א'תון
(ישעה יב, ח). ריאשי תיבות אלול. שטירין
בימים אלו הטהרות הקליפות וטרא אחרא
ויש הולוגות קדושה ב"ל:

15

ובמקומות אחר כתבתבי פירוש (ו'ב'ס כב, ט)
לא יראה לך ערות דבר כמו
שכתבו ח'ו"ל^ט בפסוק (שמ' י). לא יראה לך
שאור בטל בליך שעיל ידר זה שאינו חשוב
בבל הארט. ומואס בו. על ידי זה זוכה
לפטור ממנה. כמו שכחוב בטל רצונך כדי
шибטל רצון אחרים. וזה יתברך משיפוי
הארת קדושה בימים אלו שמרוב הארץ
והתורה אהבה אלה זכות זרים במאמר
להתבטל רצונות ואהבות זרים במאמר
(טה'ל ט, ט) בהמס רונג מפני אש כ"י:

פרשת תצא אמת

ג. ג'ז'ג, 133 ג'ג פ'ג'ג

[ת'ג'ג]

13

בפסוק (ו'ב'ס כב, ט) עצקה הנערה כ"

מוכחה שככל שיכל להגעל על ידי
עצקה מייחס רצון והקב"ה שומע תפלה
בכל פה. ואף שנראה לפעמים שאינו יכול
לצעוק. מכל מקום את האדם מוכן לצעוק
בכל לבו. על זה נאמר (שעה ה, כ) טרם
יקראו כ"י. ואדרבא עצקה זו נשמעת יותר.
וזו"ל אמרו שקול פרידת הנשמה מגוף
והולכת מוסף העולם כ"י. והטעם נהאה כיון
10 שמניאן בזה בככל חזו ורוצה לצעוק ואינו
יכול. על ידי זה העזקה הולכת בכל מקום.
כי בשינוי לצעקה הקול פסק. אבל העזקה
שהוא בכח ולא נכנס בפועל. נשמעת בכל
מקום. כי הרצון לצעק בכל מקום. וכן
בתיב ותקוק ב' יא' אבן מקר חזק כ"י אף
שלא שיר עצקה מכל זה נשמע כי המיאן
בדבר הוא נחשב לצעקה בנייל. ורמב"ן זל'
הקשה? אם לא היה לנערה שככל לצעוק
למה תמות. אבל הקב"ה נתן שככל למי^ט
שומכן לצעקה ב"ל. ואף בשדה נאמר אין
לנערה חטא מות ורבים כ"ט מבכל שנחשב
להטא על כל פנים מה שלא זכתה לה:

שפָת

[ת'רל"ז]

בטרפי כי חצאי לא חצאי אלא במוניה.
פירוש אף שככל חיזיד צרי
להלחם ביצורו הרע. עם כל זה היה
המלחמה על ידי שיבוט עצמו בכל
ישראל. וזה היה בזונתו כדי שבל תלו בפרט.
וזו יוציא עמו כח מלחמת העציבור. וגם דברי
חו"ל שאמרו^ט מוניה הם האברים שבאים.
גם זה אמת. כי יש בכל פרט בח כל גם כן
שנקרא^ט עולם קטן. ובפי מה שמכוnis ב'

רמ"ח אבריו לאטוף בולם לרצון זה. אך

יובל להבנין עצמו בכל ישראל:

ד. ג'ג ג'ג ג'ג ג'ג ג'ג [ת'רל"ז]

לא תורה כ"י שור אחיך כ"י השב תשיבם
כ"י רבס כב, א). יש לומר שככל מי
שרואה בחבירו תועה מזורך היישר. ויש
לומר שור לשון הכתה. או שאר תנעה רעה
צריך לחקנו. והעצה על ידי תשובה כמו
שכתוב בספרים הקדושים^ט כל מה שרואה
האדם שייר לו וצריך לשוב על זה ועל ידי
זה מביא הרהור תשובה גם בחריבו וזה
שנאמר השב תשיבם. כי ככל ישראל הם
אחד וכשאחד מקלל עד קדושה שבו
נסאר בכל ישראל כמו שכחבו זל' זכה
נטול חלק חבירו כ"י. אבל האדם צריך
לחזור האביזה לבועל. אשר האבד ממנו
ומצתתו. לא תוכל לחתעלם (שם ט) שציריך
להיות שלא יכול לסבול ולהתעלם מחתא
חבירו גם כן:

[ת'ר'ג]

14

במדרשי כי לויות דין הם כ"י (משל א, ט). דין
הוא והשורש של כל דבר והוא
עיקר נקודת הטוב שנמצא בכל דבר של
זה נאמר (פראשית א, לא) וירא אלקים כ"י כל
אשר עשה והנה טוב וחוא בדוחת השבת
רמז לדבר ונוח מצא דין (שם ג, ח) ובמי
המעשה יש עיטה על ידי המצות אין
להעלוות כל מעשה לדבקה בשורשה. וזה
שכחוב (משל א, ט) לויות דין הם לדרש לדבק

15 כל דבר בראשית ועל ידי זה יש עוזר יתרון
וזהו שכחוב (שם ט) וענקיוט כ"ז. ובזה תפיר
המשך המודרך בפסוק (שם ה) א' אורח חיים פן
תפלס כ"י ומשל הפרדס^ט כי תכילת המצות
להזדרך בשורשה. ולזה ציריך כל המצות
במו שכחוב במדרשי תנ"ומא^ט על פסק וט
ה'כו מכל משמר נוצר לך כי מנגנו תוכאות
חיים. פירוש מודה הכל דוקא שנשאר בלבד
רשות מכל מצוה וממנו תוכאות חיים. וכן
אין נפקא מינא בין קלה לחמורה אם כי
26 שברה מרובה אבל תכילת המוצה לישר
לב זה עולה כמה פעמים שבר גם על
השבר. רק ה' יתברך ממשם שבר גם על
המצווה שעמanton טוב מאד יותר מכל
השבר. ועל זה נאמר (שחי' ג, ט) חכו
ממתיקים כדאיתא במדרש^ט בכמה מקומות:

[ת'רל"ח]

בפסוק (ו'ב'ס כב, ח) לא תורה כ"י
והתעלמת כ"י השב תשיבם כ"י
הקס תקים. יש לפרש בשאודם מריל עבגו
בר שלא יוכל להתעלם מהופך של חבירו.
הן בגשמיota הן בתיקן הנפש. או בchner
להшиб אליו אבידתו ולהקימו. ומכל שכן
באדם עצמו שענין זה נהוג בשאיינו יכול
לטבל את הפחותות שבו או הוא נושא:

16 מוצא שפтир תשמר (ו'ב'ס כב, ט) אז
ועשית כאשר נדרת כ"י (שם ט). כמו
שכתבי במקומות אחרים^ט כי קבלת הארט
עשה רושם. וה'יל דריש^ט ועשית אורה
יעשין רושם. וה'יל שיעשין. וכן המשפט על ידי
شمכל האודם עלי באמות דרך הטעוב אף כי
איו יכול לגבור במעשה נגד היצר הרע או
משמים כופק אותו. ואמת גם זה בכל
הבחירה מי שבוחר יצאת מן הבחירה
ושיכפוזו משמי כופין אותו לטוב:

11
5
5
12
15
16